

Folketingets Udvalg for Udlændinge- og Integrationspolitik
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 11 AUG. 2006

MODTAGET

J.nr.: 2005 2105-01

11 AUG. 2006

10 50
Den Centrale Indlevering

Hermed fremsendes til orientering notat om initiativer til forbedringer på au pair-området, som er resultatet af drøftelser mellem Integrationsministeriets Kontrol- og Analyseenhed og Udlændingestyrelsen om, hvordan man i højere grad kan sikre, at au pairs overholder de betingelser, der er knyttet til opholdstilladelsen, samt hvordan man kan modvirke misbrug af au pair-ordningen til bl.a. ulovligt arbejde. Notatet vedlægges i fem eksemplarer.

Som et af initiativerne kan nævnes en øget kontrolindsats på området med henblik på at modvirke misbrug af au pair-ordningen til bl.a. ulovligt arbejde. Det skal blandt andet ske via stikprøvekontroller og gennemførelse af kontrolaktioner i sager, hvor der er mistanke om misbrug, bl.a. ulovligt arbejde.

Initiativerne vil sammen med de øvrige konkrete forslag på au pair-området, der følger af regeringens handlingsplan for en nyorientering af Udlændingestyrelsen, som blev præsenteret i marts 2006, sikre en øget brugerservice, en mere smidig og effektiv sagsbehandling samt en øget kontrol.

Med venlig hilsen

Rikke Hvilshøj

Ulrich Stigaard Jensen

NOTAT

Dato: 11. AUG. 2006
Kontor: Kontrol- og Analyse-
enheden
J.nr.: 2005/2105-1
Sagsbeh.: CDB/TVB

Forslag til forbedringer på au pair-området

1. Indledning

Dette notat indeholder en række forslag til tiltag på au pair-området med henblik på at sikre ordningens hovedformål, nemlig kulturel udveksling, da det har vist sig, at visse au pairs ikke overholder betingelserne for den meddelte opholdstilladelse, herunder arbejder ulovligt i Danmark. Forslagene i notatet skal derfor også ses som et led i bekæmpelsen af ulovligt arbejde, der er et højt prioriteret område for regeringen, hvilket bl.a. har udmøntet sig i fairplay-kataloget fra oktober 2004.

Forslagene i dette notat vil sammen med de konkrete øvrige forslag på au pair-området, som følger af regeringens handlingsplan for en nyorientering af Udlændingestyrelsen af 22. marts 2006 sikre en øget brugerservice, mere smidig og effektiv sagsbehandling samt en styrket kontrol på au pair-området.

Integrationsministeriet og Udlændingestyrelsen (nu Udlændingesservice) præsenterede allerede i april 2005 en handlingsplan for servicemål for en maksimalsagsbehandlingstid for ikke-komplicerede sager på erhvervs- og studieområdet, herunder au pair-området. I handlingsplanen er servicemålet for ansøgninger om opholdstilladelse som au pair en sagsbehandlingstid på højst 60 dage, hvis alle oplysninger foreligger fra sagens start, og hvis ikke særlige kontrolhensyn gør sig gældende.

Der er under forslagene i dette notat anført, hvis det vurderes, at implementeringen af forslaget kræver lovhjemmel. En sådan lovhjemmel vil først kunne blive tilvejebragt i 2007.

2. Gældende regler

Praksis på au pair-området er fastlagt i ministeriets notat af 22. december 2004 om ændring af praksis for meddelelse af opholdstilladelse som au pair, herefter praksisnotatet. Denne praksis finder anvendelse i sager, hvor ansøgningen om opholdstilladelse som au pair er indgivet efter 1. januar 2005.

Hovedformålet med au pair-ordningen er kulturel udveksling. Det er således en afgørende forudsætning for at få opholdstilladelse som au pair, at ansøgeren har de fornødne sproglige og kulturelle forudsætninger for at få fuldt udbytte af et au pair ophold her i landet. Det betyder, at ansøgeren bør kunne tale og forstå et rimeligt dansk, svensk, norsk, engelsk eller tysk. Desuden skal følgende krav være opfyldt:

- Au pair-personen skal være mellem 17 og 30 år.
- Der skal indgås en skriftlig kontrakt mellem værtsfamilien og au pair-personen. Der er her tale om en standardkontrakt, der er tilgængelig på Udlændingenservices hjemmeside.
- Au pair-personen skal modtage mindst kr. 2.500 pr. måned i lommepenge af værtsfamilien.
- Au pair-personen skal have gratis kost og logi i form af eget værelse i værtsfamiliens bolig.
- Au pair-personen må som udgangspunkt ikke være gift eller medbringe mindreårige børn.
- Der skal være et eller flere mindreårige hjemmeboende børn i værtsfamilien, og au pair-personen skal indtage en familiær stilling hos familien.
- Mindst en af forældrene i værtsfamilien skal som udgangspunkt være dansk statsborger.
- Værtsfamilien må som udgangspunkt ikke forsørges af offentlige midler efter lov om aktiv socialpolitik, og skal på tro og love erklære dette over for Udlændingenservice.
- Au pair-personen skal som hovedregel udføre huslige pligter mellem 3 og 5 timer pr. dag, dvs. mellem 18 og 30 timer pr. uge, ligesom au pair-personen skal have mindst én ugentlig fridag.

For så vidt angår sidstnævnte betingelse er det vigtigt at understrege, at en opholdstilladelse som au pair ikke indebærer, at der meddeles en egentlig arbejdstilladelse. Derfor har au pair-personen ikke ret til at arbejde her i landet. En opholdstilladelse som au pair er knyttet til en bestemt familie.

Au pair-personen må endvidere ikke udføre huslige pligter for andre familier end værtsfamilien, medmindre au pair-personen skifter til en ny familie. I så fald skal au pair-personen søge om en ny opholdstilladelse som au pair hos Udlændingenservice, der herefter – såfremt betingelserne herfor er opfyldt – meddeler en ny opholdstilladelse. Hvis den oprindelige tilladelse fortsat er gældende, inddrager Udlændingenservice denne opholdstilladelse, jf. udlændingelovens § 19, stk. 1, nr. 1, fordi grundlaget for opholdstilladelsen ikke længere er til stede.

Der kan opstå tre typesituationer, hvor en au pair arbejder ulovligt:

- au pair-personen arbejder hos værtsfamilien i mere end det timemæssige maksimum for den meddelte tilladelse eller udfører andet end huslige opgaver,
- au pair-personen udfører arbejde for andre end for værtsfamilien, og
- au pair-personen fungerer som au pair hos en familie, inden Udlændingenservice har meddelt opholdstilladelse med henblik på et au pair-ophold hos denne familie.

Det vil sandsynligvis ofte være således i au pair-sager, at hverken værtsfamilien eller au pair-personen har interesse i at oplyse myndighederne om, at betingelserne for au pair-

tilladelsen ikke bliver overholdt, da begge parter risikerer at blive idømt en straf, og da au pair-personen tillige løber risiko for at få sin opholdstilladelse inddraget og blive udvist med indrejseforbud.

Hvis Udlændingesservice bliver bekendt med, at de øvrige betingelser for den meddelte au pair-opholdstilladelse overtrædes eller ikke længere er til stede, f.eks. at au pair-personen ikke (længere) bor hos værtsfamilien, vil Udlændingesservice også i disse situationer skulle tage stilling til, om der skal indledes en inddragelsessag efter udlændingelovens § 19.

3. Øget brugerservice – mere information

3.1. Hjemmesiden – fremtidig it-brugerportal

På Udlændingesservices hjemmeside er der allerede nu oplysninger om regler og praksis i au pair-sager. Informationsindsatsen bør også fremover – i tråd med ministerområdets generelle informationsstrategi – koncentreres om Udlændingesservices hjemmeside og på den fremtidige it-brugerportal, der lanceres senere dette år.

3.2 Styrket formidling via informationspjecer

Udlændingesservice udarbejder – eventuelt i samarbejde med au pair-bureauer – en informationspjece om au pair-ordningen, hvori også indgår en ansøgningsguide rettet såvel mod au pair-personen som mod værtsfamilien.

I disse pjecer vil betingelserne om au pair-personens udførelse af daglige pligter hos værtsfamilien skulle indtage en fremtrædende plads. Det samme vil selvsagt gælde for sanktionerne, hvis betingelserne bliver overtrådt, og der dermed er tale om ulovligt arbejde med dertil knyttede skærpede straffebestemmelser og mulighed for udvisning.

Pjecen bør herudover også indeholde kontaktoplysninger til Udlændingesservice, oplysninger om sagsprocedurer, sagsbehandlingstider, herunder om servicemål for maksimalsagsbehandlingstider m.m.

Informationspjece udarbejdes på dansk, tysk og engelsk under henvisning til, at det netop er en forudsætning for meddelelse af opholdstilladelse som au pair, at au pair-personen kan forstå og tale et rimeligt dansk, svensk, norsk, engelsk eller tysk.

Pjecen skal være tilgængelig på de diplomatiske repræsentationer, ved det lokale politi, i Udlændingesservices Servicecenter samt på biblioteker og kommunekontorer mv. Pjecen bør desuden vedlægges brevet til ansøgeren, hvor denne meddeles opholdstilladelse som au pair samt genpartsskrivelsen til værtsfamilien. Pjecen bør selvsagt også være tilgængelig på Udlændingesservices hjemmeside og den fremtidige it-brugerportal.

3.3 Styrket formidling via informationsmøder

3.3.1 Værtsfamilier

Udlændingesservice afholdelse af informationsmøder for værtsfamilier i samarbejde med udvalgte au pair-bureauer, da det er Udlændingesservices erfaring, at informationspjecer ikke læses af alle referencer

Møderne vil skulle gøres attraktive ved, at der vejledes indgående om praksis for meddelelse af opholdstilladelse som au pair, og at værtsfamilierne kan blive vejledt om, hvordan man sikrer sig, at man indgiver en tilstrækkelig oplyst og dokumenteret ansøgning, så ansøgningerne i videst muligt omfang kan behandles inden for servicemålet på to måneder ("selfservice"-modellen).

I forbindelse med møderne ville informationspjecer med kontaktoplysninger m.m. kunne blive udleveret til værtsfamilierne.

3.3.2 Au pairs

Udlændingesservice – eventuelt i samarbejde med au pair-bureauer – iværksætter afholdelse af informationsmøder, som er særligt rettet mod au pair-personerne, dvs. au pairs, som allerede er meddelt opholdstilladelse her i landet.

Med det formål at få afklaret interessen for sådanne møder afholdes – som et pilotprojekt – et informationsmøde om formålet med au pair-ordningen rettet mod værtsfamilier og au pair-personer i Københavnsområdet. På baggrund af erfaringerne hermed – navnlig for så vidt angår fremmødet – vurderes det herefter, om det er hensigtsmæssigt, at der jævnligt holdes sådanne informationsmøder, herunder også andre steder i landet.

Man kunne ved sådanne møder informere generelt om au pair-reglerne og spørgsmål i relation hertil (forlængelse osv.), ligesom der skulle informeres om reglerne for beskæftigelse af au pair. Fordelen ved at holde sådanne møder vil være, at der opnås en større fortrolighed hos au pair-personerne, der dermed muligvis i større grad vil blive tilskyndet til at oplyse om omfanget af det arbejde, de udfører hos værtsfamilierne.

3.4. Styrket formidling via en ny au pair-kontrakt m. tro- og loveklæringer

Udlændingesservice udarbejder en revideret au pair-kontrakt. Kontrakten udformes som et oplysningsskema med tro- og loveerklæringer.

Oplysningerne om de mulige konsekvenser ved at arbejde i strid med betingelserne for en meddelt opholdstilladelse som au pair kan med fordel indgå i en revideret au pair-kontrakt, som såvel ansøgeren som referencen skriver under på. Dermed styrkes formidlingen af reglerne om au pairs. Den nuværende au pair-kontrakt indeholder ikke vejledning om konsekvenserne af ulovligt arbejde for au pair-person og værtsfamilie.

Det fremgår af udlændingelovens § 40, stk. 5, at såfremt en person afgiver en erklæring til oplysning i sager, der henhører under udlændingeloven, kan udlændingemyndighederne kræve, at erklæringen afgives på tro og love.

En revideret kontrakt kan indeholde en erklæring, således at au pair-personen og værten på tro og love erklærer, at de har forstået de betingelser, som er knyttet til en opholdstilladelse, og hvilke konsekvenser, det har, at betingelserne ikke bliver overholdt.

Au pair-kontrakten udformes som oplysningsskema for værtsfamilien – som det kendes i bl.a. landbrugspraktikantsager – hvorved kravene indføres som betingelser i kontrakten, der underskrives på tro og love af ansøgeren og/eller værtsfamilien.

Kontrakten udformes, så det bliver helt klart, hvilke betingelser der gælder, og hvilke konsekvenser, der kan være ved overtrædelse heraf. En mulig formulering kunne for så vidt én af betingelserne lyde i stil med følgende:

"Jeg er bekendt med, at en au pair-person skal udføre huslige pligter mellem 3 og 5 timer pr. dag, dvs. mellem 18 og 30 timer pr. uge, ligesom au pair-personen skal have mindst én ugentlig fridag.

Jeg er også bekendt med, at au pair-personen ikke har en egentlig arbejdstilladelse, og au pair-personens udførelse af huslige pligter for andre end værtsfamilien eller udførelse af huslige pligter i mere end det ovennævnte timetal vil være at betragte som ulovligt arbejde. Ulovligt arbejde er strafbart både for au pair-personen og værtsfamilien. Straffen er bøde eller fængsel. Ulovligt arbejde kan også føre til at au pair-personen kan blive udvist med forbud mod at genindrejse til Danmark igen i en vis periode".

Begge parter bør selvfølgelig kun underskrive, hvor det giver mening; for eksempel kan det af gode grunde ikke forventes, at au pair-personen skal underskrive en erklæring om, at værtsfamilien lever op til betingelsen om ikke at modtage offentlig forsørgelse efter lov om aktiv socialpolitik.

Hvis erklæringen er afgivet på tro og love, vil det være muligt at strafforfølge au pair-personen og/eller værtsfamilien, hvis de afgivne oplysninger viser sig at have været ukorrekte. Det bør således fremgå af skemaet, at ansøger og referencen skal være opmærksom på, at besvarelsen sker på tro og love under strafansvar efter straffelovens § 161, jf. udlændingelovens § 40 og udlændingelovens §§ 59-60.

4. Øget kontrolindsats m.m.

4.1 Kontrolaktioner

Der er to former for kontroltiltag, som kan bruges i forbindelse med eventuelle kontrolaktioner på au pair-området.

Den ene form er baseret på et sagligt bestemt tilfældighedsprincip, f.eks. udtagelse af et bestemt antal sager ud af en samlet sagsmængde. Her kræves selvsagt, at udvælgelsen reelt skal være tilfældig, og at sagerne, der udvælges fra, skal dække den sagstype, der ønskes undersøgt (stikprøvekontrol).

Den anden form baseres på, at der foreligger indikationer på misbrug (risikovurdering).

Kontrolaktioner baseret på indikationer ville kunne udføres i følgende tilfælde (eventuelt kombineret med stikprøvekontroller):

- Sager, hvori der er oplysninger om, at au pair-personen skulle arbejde mere end det tilladte maksimum hos au pair-familien. Det hænder således, at det af en au pair-kontrakt, som vedlægges selve ansøgningen, fremgår, at der skal arbejdes mere end det tilladte maksimum. I sådanne sager kontakter Udlændingesservice referencen og vejleder om reglerne og anmoder om, at der udfyldes en ny kontrakt, hvor omfanget af de huslige pligter ligger inden for det tilladte. Der meddeles herefter opholdstilladelse, hvis de øvrige betingelser er opfyldt. Den oprindelige kontrakt kan efter omstændighederne være en indikation på, at au pair-personen vil blive pålagt opgaver, der i omfang er i strid med betingelserne for opholdstilladelsen.
- Sager, hvor der foreligger en bestyrt mistanke om, at værtsfamilien tidligere har "misbrugt au pair-personer", se herom nedenfor om vandelskravet.
- Udlændingesservice modtager oplysninger – f.eks. via henvendelse fra au pair-personen – der indikerer, at han/hun er pålagt pligter, der er i strid med betingelserne for opholdstilladelsen.

Udlændingesservice vil på baggrund af identifikation af sager efter de ovenfor omtalte kriterier herefter kunne initiere en kontrolaktion og i den forbindelse - afhængig af sagens omstændigheder - tage stilling til, hvor en sådan kontrolaktion skal finde sted.

Kontrolaktionen kan med bistand fra politiet finde sted på bopælen. En anden løsning kunne være at tilsige au pair-personen og eventuelt tillige værten til en samtale i Udlændingesservice at besvare en række spørgsmål om omfanget af au pair-personens pligter hos værtfamilien. Samtalen kunne eventuelt blive afholdt som en såkaldt simultanafhøring, dvs. en parallel og adskilt afhøring af au pair-personen og værten, hvor de bliver præsenteret for det samme batteri af spørgsmål. Omkring mulighederne for at tilsige værten, skal der henvises til afsnit 4.3.

Det følger af udlændingelovens § 40, stk. 1, 1. pkt., at en udlænding skal meddele de oplysninger, som er nødvendige til bedømmelse af, om en tilladelse i henhold til denne lov kan gives, inddrages eller bortfalde, eller om udlændingen opholder sig eller arbejder lovligt her i landet. Efter § 40, stk. 1, 4. pkt., kan andre personer, som skønnes at kunne bidrage med oplysninger til brug for sagens behandling, pålægges at meddele de i 1. pkt. nævnte oplysninger.

Hvis der er tvivl om, hvorvidt en au pair-person arbejder lovligt, følger det desuden af udlændingelovens § 16, stk. 2, at den, der *beskæftiger* en udlænding, kan pålægges at meddele vedkommende myndighed de nødvendige oplysninger til konstatering af, om udlændingen arbejder lovligt her i landet.

Udfaldet af sådanne afhøringer kan føre til en inddragelsessag, som følge af manglende overholdelse af betingelserne for meddelelse af opholdstilladelse som au pair. Det kan endvidere føre til en straffesag for ulovligt arbejde henholdsvis ulovlig beskæftigelse. Det vil derfor i forbindelse ved en eventuel gennemførelse af forslaget være vigtigt, at der bliver taget nærmere stilling til implikationerne af retssikkerhedslovens § 10, stk. 1, der vedrører retten til ikke at inkriminere sig selv.

Herudover vil gennemførelse af sådanne kontrolaktioner kunne virke præventivt og desuden give en indikation af omfanget af ulovligt arbejde blandt au pair-personer.

4.2. Vandelskrav for au pair-værter

Integrationsministeriet foretager en nærmere analyse af fordele og ulemper ved at indføre et vandelskrav for au pair-værten. I analysen skal indgå spørgsmålet om værtsfamiliens rettigheder i forbindelse med den øgede registrering, et sådant vandelskrav vil forudsætte, ligesom det bør afklares, om et sådant vandelskrav med fordel kunne indføres i andre sagstyper.

Til gennemførelse af forslaget om kontrolaktioner i sager, hvor værtsfamilien tidligere har "misbrugt au pair-personer" og evt. blevet dømt herfor, kræves en øget registrering af sådanne værtsfamilier, idet Udlændingetjenesten opretter sager på au pair-personen og ikke på værtsfamilien. Der eksisterer altså ikke et register over, hvad man kan kalde "problematisk værtsfamilier".

Det vil være bedst stemmende med principperne i Persondataloven, at værten – f.eks. i forbindelse med au pair-kontrakten – samtykker i at blive registeret i sådan særskilt register, såfremt kriterierne herfor er til stede. Herudover bør der endvidere gives samtykke fra værten om, at Udlændingetjenesten kan søge i Kriminalregisteret med henblik på at undersøge om værten eventuelt tidligere er blevet dømt for at ansætte udlændinge uden fornøden arbejdstilladelse.

Det bør overvejes nærmere om en sådan registrering i sig selv giver mening, hvis den ikke suppleres af klare retningslinier – evt. i form af direkte lovhjemmel – til at kunne meddele afslag på opholdstilladelse som au pair, hvis værtsfamilien tidligere har "misbrugt" en au pair-

person. En sådan løsning, der kan betragtes som ganske indgribende, bør overvejes i sammenhæng med andre områder, f.eks. praktikantordningen. En eventuel lovhjemmel vil muligvis kunne tilvejebringes i folketingsåret 2006/2007.

4.3. Tilsigelseshjemmel for tredjepersoner, herunder referencer

Integrationsministeriet udarbejder udkast til forslag om ændring af udlændingelovens § 40, stk. 1, så der indføres tilsigelseshjemmel. Lovforslaget vil kunne optages på lovprogrammet for 2006/2007.

Under afsnittet om kontroltiltag er det anført, at det kunne overvejes at lave simultananafhøringer af au pair-personen og referencen.

Udlændingelovens § 40, stk. 1, indeholder alene en oplysningspligt for referencen, men ikke en mødepligt. En simultananafhøring vil derfor i praksis ikke kunne ske, idet der reelt ikke er hjemmel til at pålægge referencen at møde hos Udlændingesservice eller politiet.

Det bemærkes dog, at Udlændingesservice i familiesammenføringssager tilsiger referencer til at møde til en simultananafhøring, f.eks. hvis der er mistanke om proforma, eller tvangsægteskab, selvom der alene foreligger en oplysningspligt for referencen.

Der skal tilvejebringes en klar hjemmel i udlændingeloven, således det er muligt at tilsige tredjepersoner, såfremt det har betydning for behandling af en sag efter udlændingeloven. Dette vil endvidere kunne styrke kontrolaspektet i au pair-sager, men vil også være gavnligt på andre sammenhænge inden for udlændingeområdet, f.eks. familiesammenføringssager og asylsager, hvor der til tider er behov for tilsigelse af tredjemand til samtaler i Udlændingesservice.